LIBERTATEA ROMÂNEASCĂ, Revistă de gândire și acțiune. Apare în Spania, la Madrid, din aug. 1951 pînă în mai 1955, neregulat, în formula caietelor multiple, cu un nr. variabil de p. Format : 24,5 x 34,2 cm. Red. : ⇗Horia Stamatu. Gerant : Mihail Fotin Enescu. Desen de copertă : Dumitru Anastase. În art. „Cuvânt înainte", semnat „LIBERTATEA", din nr. 1, aug. 1951, pp. 1–4, se fac următoarele precizări în legătură cu tradiția pe care și-o asumă rev. : *„Din primul moment al apariției* Libertății *ca titlu al celei dintâi publicații din cele cel puțin treizeci și șapte, câte ne sunt confirmate de istoriografie, el este caracterizat de criză și sincopă. Astfel din cea dintâi foaie « Libertatea » apar doar câteva numere între 7 și 16 ale lunii Iulie 1859. În urma unui articol violent contra împăratului Napoleon III, cu ocazia păcii dela Villafranco, ziarul este suprimat de guvernul Principatelor Unite, iar redactorul, Marcu Antoniu Canini, expulzat. / Urmează șirul întreg de periodice « Libertatea », toate afară de unul singur, apărând fie în Muntenia, fie în Moldova, în majoritatea lor organe efemere ale liberalismului cetățenesc (« independente ») sau de partid ; seria încheindu-se cu « Libertatea, ziarul conștiinței oltenești »,*

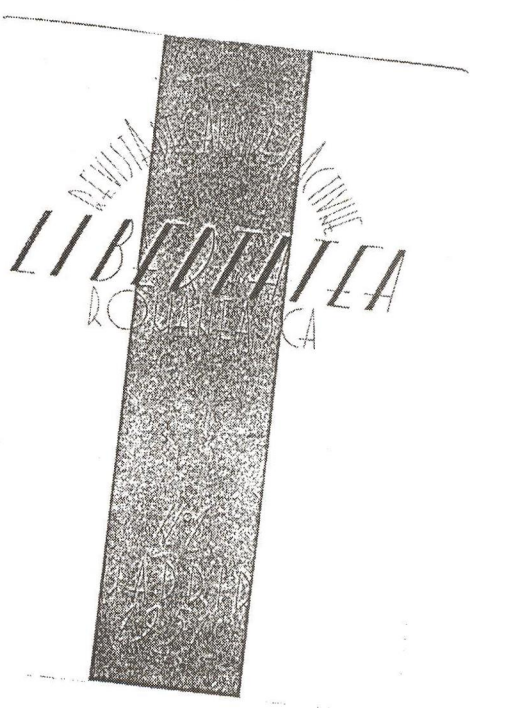

din Craiova — 19 Septembrie 1932 — și « Libertatea, economică, culturală, socială și politică » sub direcția și redacția profesorului Gh. Strat și a industriașului C. Gigurtu, între 1933 și 1938, la București. / Între acestea un singur periodic « Libertatea » ia ființă în Ardeal, sub redactoriatul « responsabil » și în editura Părintelui Ioan Moța, la Orăștie, făcând să apară în același timp și suplimentele : « Crăciun », « Foaie Interesantă », « Tovărășia », « Plugarul luminat ». În schimb această unică « libertate ardelenească » a avut dela distanță, față de toate celelalte, cea mai lungă durată : 1901–1938. Iar în ce privește poziția, Libertatea dela Orăștie reprezintă nu principiul intersocial, liberalismul, ci iridenta națională românească. În ultimii ani « Libertatea » luptătorului ardelean trecuse sub direcția fiului său, Doctor Ion I. Moța, foaia populară participând esențial la acțiunea de mobilizare a întregii conștiințe românești pentru luptă decisivă împotriva comunismului înconjurător. *Iar înainte de a intra voluntar pe frontul războiului civil spaniol împotriva roșilor, Ion Moța în calitate de director al Libertății își propusese să trimită o lungă serie de articole, care în cazul dispariției lui în război, să continue a apărea și după moarte, în revista care-și mutase încă dinainte redacția la București. Câteva articole au și apărut, adunate apoi în « Testament ». / Dar gesturile, intențiile, intuițiile sfinților, ale geniilor și eroilor sunt totdeauna profetice. Iată că la 15 ani numai dela marea jertfă românească făcută așa cum ne-o spune cea mai înaltă expresie a generației din 1922, « pentru Hristos », și deci pentru Spania, pentru România, pentru Europa și pentru lumea întreagă, lupta pentru libertate își prepară decisiva [bătălie] pe plan mondial, spre a salva omenirea de comunismul sovietic. Iar Spania și poporul spaniol, « deschizătoare de cruciadă » în lupta libertății de când comunismul ia lumea cu asalt, găzduește astăzi Libertatea în expresia ei românească. "* Alte detalii referitoare la programul și la circumstanțele în care a apărut rev. au fost oferite de Horia Stamatu în art. „Lămurire", pp. 31–32 : *„Sunt mai bine de doi ani de zile decând Mihail Fotin Enescu mi-a împărtășit — mie și altora — gândul lui de a publica în Spania o revistă de gândire și acțiune românească intitulată « Libertatea ». Fiindcă reședințele diferitelor grupări ale diasporei românești nu sunt indiferente, ci intră cel puțin cu câte o valență în comportamentul acestor grupări, el credea că apariția Libertății trebuia să coincidă cu reactualizarea poziției Spaniei în Occident, când grupul românesc din această țară va căpăta la rându-i cel mai mare interes pentru toată emigrația, — fie ea politică sau naturală. Am fost de aceeași părere, iar fiindcă o seamă de prieteni mă prevedeau redactor al viitoarei publicații, la Centrul Românesc de Cercetări din Paris am pregătit în special acest viitor travaliu. / Alegerea titlului Libertatea a fost determinată atunci de trei motive principale : / 1) Întreaga emigrație politică românească de după al doilea război mondial părăsindu-și țara și refuzând să se reîntoarcă sub regimul sovietic dela București, a ales între tirania dictatorială și Libertate, Libertatea. Suntem românii liberi, care au ales tabăra Libertății, mergând pe urma atâtor înaintași, care în momente asemănătoare, cel puțin dela Horia, Cloșca și Crișan încoace, se identifică cu însuși mersul revoluției mondiale. Iar Spania este țara cea mai apuseană a Europei, parte din fericita hemisferă a libertății. / 2) Această alegere impune datoria, celor ce părăsindu-ne pământul natal al țării nu vrem să ne părăsim și românitatea să fim într'un fel sau altul militanți ai libertății pentru cei de acasă. Ceea ce însemnează că gândul libertății trebue să fie impulsul fundamental al oricărei acțiuni românești pentru a ne menține liberi, pentru a ajuta eliberarea celor ce ne așteaptă încă, sub scut sau pe scut, și pentru a o asigura apoi în țară. / Dacii — spunea în 1941, când abia începuse exodul ce continuă încă, un mare gânditor român — în momente excepționale se împărțeau întotdeauna în două : cei mai buni trebuiau să moară spre a lăsa cu limbă de moarte eroică un testament pentru urmași, care era însăși calea viziunii istorice de realizat, iar cei rămași, alungați, prigoniți, pribegind în țări străine, nu mai aveau liniște nici în mormânt până nu împlineau aidoma testamentul lăsat. / 3) Pentru noi cei rămași din « marea generație românească », « generația neliniștită », « generația tragică » sau « generația decisivă », cum s'a spus, în sfârșit « generația dela 1922 », testamentul de împlinit este cel lăsat de Ion I. Moța și Vasile Marin, cu limbă de moarte la Majadahonda : « Să nu fugim din fața jertfei pentru apărarea Crucii. Numai această jertfă poate răscumpăra, pentru urmașii noștri, pe Isus Christos, numai prin această jertfă îl vor putea avea pe Christos între ei, în zilele de Crăciun ale anilor viitori, ale vremurilor viitoare. » [...] Iar invitației lui Vasile Marin către un prieten român : « nu vii și dumneata cu echipa următoare ? », abia acum încep a-i veni răspunsuri concrete, dar nu spre a elibera Spania care este liberă, ci spre a porni din Spania lupta de eliberare a României. Totul pentru neam și eliberarea lui sună lozinca de azi. "* Principalii colab. ai rev. : Mihail Fotin Enescu („Misiunea emigrației românești și rostul unui

Comitet Național Român“, nr. 1, aug. 1951, pp. 11–15), ⇗Horia Stamatu (*Eroilor Ostași Români din Răsboiul Europei*, poem, nr. 2–3, iun. 1952, pp. 2–5 ; *Râul*, poem, nr. 4–7, sep. 1953, pp. 29–34 ; art. și cronici literare semnate uneori cu pseudonimul Martor și consacrate unor vol. de ⇗Aron Cotruș, ⇗Vintilă Horia, Toader Ioraș, ⇗Alexandru Busuioceanu ș. a.), ⇗Octavian Vuia, ⇗Octavian Buhociu („Începutul filosofiei istoriei românești : A.D. Xenopol“, nr. 1, aug. 1951, pp. 17–18, nr. 2–3, iun. 1952, pp. 25–27 ; „E. Lovinescu, teoretician al civilizației românești“, nr. 4–7, sep. 1953, pp. 35–44). La rubrica „Mărturii contemporane“ din nr. 1, aug. 1951, pp. 19–21, ⇗Constantin Virgil Gheorghiu semnează un art. memorialistic, intitulat „Jurnal la ora 25. Canada n'a vrut să mă cumpere“, despre tentativa nereușită de a emigra în 1947 din Germania în Canada, ca tăietor de copaci. În nr. 4–7, sep. 1953, pp. 45–51 este reprodusă conf. „România 1952. Situație, istorie, rost, structura și problema“, ținută pe 23 ian. 1952 la Paris de principele ⇗Nicolae al României în cadrul Asociației de presă anglo–americane. În nr. 8–10, mai 1955, rev. reproduce „Mesajul A.S.R. Principele Nicolae al României către lumea liberă, în urma actului de protest dela Berna“.

Florin Manolescu

Enciclopedia EXILULUI Literar ROMÂNESC 1945 - 1989

scriitori
reviste
instituții
organizații

Ediția a doua
revizuită
și adăugită

compania

Macheta și realizarea : compania
Redactor : Adina Kenereș
Procesare computerizată : Bogdan Constantinescu și Vlad Predescu
Tipărit la Print Multicolor Iași

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MANOLESCU, FLORIN
Enciclopedia exilului literar românesc : 1945-1989 /
Florin Manolescu. - Ed. a 2-a, rev. - București : Compania, 2010
Bibliogr.
Index.
ISBN 978-973-1960-82-1

821.135.1(100).09:929

© compania, 2003, 2010

Str. Tuberozelor Nr. 9, Sector 1, 011411 București
Tel. : 021 223 23 28 Fax : 021 223 23 25
Tel. difuzare : 021 223 23 24, 021 223 23 37
e-mail : compania@rdslink.ro compania@clicknet.ro
www.compania.ro

Simboluri și prescurtări

^{2}, ^{3}... = ediția a doua, ediția a treia...
* = născut, ă
† = decedat, ă
⇗ = vezi, caută articolul indicat de cuvîntul (nume propriu, nume de instituție, revistă etc.) plasat la dreapta simbolului
🕮 = bibliografie (volume de autor)

apr. = aprilie
aprox. = aproximativ
art. = articol, ~e
as. = asistent
aug. = august
cca = circa
cap. = capitol, ~e
cf. = conform
col. = colectiv, ~e
colab. = colaborare, colaborator, ~i, a colabora
com. = comună, comunal
conf. = conferențiar, conferință, ~e, a conferenția
coord. = coordonator, ~i, a coordona, coordonare
dec. = decembrie
doc. = document, ~e
dr. = doctor, doctorat
ed. = editor, ~i, ediție, ~i, editorial, ~e, a edita
Ed. = editură, ~i
eng. = englez, ~ă, ~ește
ex. = exemplu, ~e ; exemplar, ~e
f. a. = fără an
feb. = februarie
f. l. = fără loc
fr. = francez, ~ă, franțuzește
frag. = fragment, ~e, fragmentar
ger. = german, ~ă
ian. = ianuarie
it. = italian, ~ă, italienește
iul. = iulie
iun. = iunie
jud. = județ, județean
mar. = martie
ms. = manuscris, ~e
noi. = noiembrie
nr. = număr, ~e
oct. = octombrie
p. = pagină, ~i
pp. = paginile
P.C.R. = Partidul Comunist Român
pref. = prefață, ~e, a prefața
prof. = profesor, ~i, profesoară, ~e
red. = redactor, ~i, redacție, redacțional, a redacta
reed. = reeditat, reeditare, a reedita
rev. = revistă, ~e
R.P.R. = Republica Populară Română
rs. = rus, ~ă, ~esc, ~ește
R.S.R. = Republica Socialistă România
sec. = secol
sep. = septembrie
sp. = spaniol, ~ă
trad. = traducere, traducător, ~i, a traduce
v. = vezi
vol. = volum, ~e
vs. = versus
vss. = versuri